

Stiláris zavarok

Ha a kormány közeledik az ellenzék álláspontjához, akkor az ellenzék azt mondja, hogy a kormány az ő nyomására beadta a derekát. Ha a kormány makacsul elutasítja az ellenzék álláspontját,

akkor alkotmányos diktatúrát gyakorol.

És megfordítva: ha a kormány közeledik az ellenzék álláspontjához, akkor nem győzi hangsúlyozni, hogy nem azért közeledik, mintha közeledne, hanem azért közeledik, mert nem közeledik.

Jelenleg például népszavazást javasolva a földtulajdonlás dilemmájában, mondhatná azt is, hogy azért közeledik hozzá, mert az ellenzék közveszélyesen demagóg kérdése helyett egy kevésbé demagógot akar feltenni. Úgy akarja elősegíteni a földkoncentrációt, hogy ne szálljon nyíltan vitába a családi földtulajdon egyedül üdvözítő voltát hirdető rózsadombi üdvtanokkal.

Ezenkívül legalább időben korlátozni kívánja azt az idióta elképzelést, amely arra kényszerítené az egyébként nélkülözhetetlen külföldi tőkét, hogy érdekelkül, önzetlenül áramoljon a magyar mezőgazdaságba. Szándékait azonban fátylak mögé rejti, mert nem mer nyíltan ujjat húzni a demagógiával. A „Magyar földet külföldieknek nem adunk” jelszó ugyanis, tágra tátott szájakon kibukkenve, azt sugallja, hogy a külföldiek földtulajdonlását lehetővé tevő törvény valami új, önként vállalt Trianon tragédiáját zúdítaná az országra. A külföldi mintegy kihatáná az ország eleven testéből a maga birtokát. Csak ezzel magyarázható, hogy a magyar föld kevésbé lehet külföldi, mint a magyar földgáz vagy a magyar munkaerő. A „magyar föld” olyan jelzős szerkezet, amelyben életveszélyes érzelmi magasfeszültség rejlik. Érintése – legalábbis a közhiedelem szerint – azonnali politikai halált okoz.

Azt mondja Orbán Viktor a televízió-

ban, hogy a magyarnak már úgy sincs semmije sem, egyetlen tulajdona a magyar föld. Kovács külügyminiszter bágyadtan tiltakozik. Orbán a stratégiai ágazatokat vonultatja fel érvként, a magyar bankokat, amelyek nem magyarok már, meg a magyar energiaipart, amely szintén nem magyar. Közben persze tudja, hogy ezeknek a stratégiai ágazatoknak a privatizálásához nem lett volna elegendő magyar tőke sem égen, sem földön, és az is dereng még neki, hogy a Fidesz az állami tulajdonnal szemben a lehető legeltökéltebben pártolta a privatizációt.

Ha tehát a magyarnak semmije sem maradt, akkor ez annak tulajdonítható, hogy e tekintetben valóra vált a Fidesz programja. Kovács külügyminiszter felhívhatná erre a figyelmét, de nem teszi, mert láthatólag azon töri a fejét, hogy mije maradt mégiscsak a magyarnak. Két okos ember ücsörög egymás mellett, és mindkettő tudja önmagáról is, beszélgetőtársáról is, hogy nem azt mondja, amit gondol. A fiatalabb – hogy is fejezem ki magam finoman? – füllent, lódít vagy gurít, az idősebb köntörfalaz.

Ezek a szűk körből vett példák arra vallanak, hogy a közélet stiláris zavarokkal küzd. Az elvi politizálás korszerűtlennek tetszik, a politikusok tehát pragmatikusoknak óhajtanak látszani. A pragmatikus politikus nem az eszményi megoldásokra, hanem a megcsinálhatóra függeszti a szemét. De ha igazi politikus, akkor egy történelmi szakasz feltérképezhető távlatát veszi célba. A mi politikusaink – kezdők lévén – többnyire az adott perc foglyai, ezért lepik meg még önmagukat is folyton-folyvást rögtönzésekkel, ezért hiszik, hogy a pragmatizmus lényege az ügyesség, amelynek oltárán a hitelesség is feláldozható, és ezért hasonlítanak olyan gyakran a játszótéri kisgyerekekhez, akik verekedés közben azt üvöltik, hogy „az én bátyám erősebb a te bátyádnál”. És ezért hablatyolnak olyan fűgén, gyorsan a változó, ellentétes töltésű pillanatok igényei szerint. Kapkodnak, és ez meglátszik a stílusukon.